

OYA

Oya, Anadolu'da süslemek ve en önemlisi de kişiler arası iletişim kurmak için yapılan bir örgü türüdür. Dantel, tiğ işi gibi benzerlerinden onu ayıran en önemli özellik üç boyutlu olması ve bir dikiş iğnesi ile örülmesidir.

Anadolu'da oya, onu yapan kadının yaşam öyküsüdür. Kız çocukları altı yedi yaşlarında oya yapmaya başlarlar. İğne iplik tutamayacak yaşa gelene dek bu örgüyü yapmayı sürdürürler. Tüm yaşamları boyunca duygularını, gizlerini, inançlarını, mutluluklarını oya denilen bu yapma çiçekle dile getirirler.

Oyalaradaki bitki ve çiçekler, kadınlar tarafından bir anlatım dili olarak kullanılır. İlginç olan bir başka yön ise oyunun çocukluk, buluş, genç kızlık, nişanlılık, evlilik, olgunluk ve yaşlılık evreleri geçiren bir kadının yaşadığı tüm bu dönemlerdeki görüş ve düşünce farklılıklarını simgelemesidir.

Oyalar yüzyıllardır, Anadolu'da okuma yazma oranları düşük, haberleşme araçlarından yoksun kadınların bir çeşit iletişim aracı olmuştur.

Günümüzde, kırsal kesimde yaşayan kadınların haberleşmelerine yardımcı olmaya devam etmektedir. Çiçeklerden oluşan bir anlatım dili; sevgilik, nişanlılık ve evlilik aşamalarından geçerek aile ilişkilerini bile düzenleyebilecek boyutlardadır.

Anadolu kadını, kederini (sevdim alamadım), sevincini (şeker pembesi), özlemini (yârim ile), sevgisini (çayır-çimen), nefretini (biber) ve hemen hemen tüm düşüncelerini oylarla çevresindekilerle iletir. Bu gizli iletişimi genellikle kadınlar kullanır.

Mine ERBEK

1. Metinden ve verilen açıklamalardan yararlanarak gizli kelimeleri bulunuz.

5x1=5 p.

Az insanın barındığı, genellikle kır durumunda olan yer

→

			S		
--	--	--	---	--	--

Dantel veya yün örmekte kullanılan, ucu çengelli kısa şiş

A horizontal line with an arrow pointing to three adjacent squares.

Türkiye'nin Asya Kıtası'nda bulunan toprağı

İplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen örgü

				T		
--	--	--	--	---	--	--

Duygu, düşünce veya bilgilerin her türlü yolla başkalarına aktarılması

					I		
--	--	--	--	--	---	--	--

2. Boşlukları metne göre tamamlayınız.

4+6=10 p.

Metnin konusunu,

..... şeklinde ifade edebilirim.

Metnin ana fikrini,

..... şeklinde ifade edebilirim.

3. Metinde düşüncüyü geliştirme yollarının kullanımını bir örnek vererek açıklayınız.

10 p.

4. Metinde oya işlemek ve iç dünyasını ifade etmek arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur? Açıklayınız.

10 p.

5. Metne yönelik bir soru ve bu sorunun yanıtını yazınız.

4+6=10 p.)

6. Metinle ilgili verilen bilgi doğruysa kutucukların içine D yanlıısa Y yazınız.

5x1=5 p.

- ☐ Metnin anahtar kelimelerinden biri de “anlatım”dır.

☐ “Oya, onu yapanın yaşam öyküsüdür.” ifadesi abartılıdır.

☐ Metnin yazılış amacı okuru duygulandırmaktır.

☐ Metinde açıklayıcı anlatım yolu egemendir.

☐ Metne göre oyanın harfleri çiçekler olan bir alfabe olduğu söylenebilir.

7. Aşağıdaki seçmeli soruları doğru seçeneğin başındaki yay ayırıcı çarpı (X) ile işaretleyerek yanıtlayınız.

8x3=24 p.

Yapımında ipek iplikten tüle, boncuktan ufak kâğıt parçalarına kadar yüzlerce malzemenin kullanıldığı bir el sanatıdır oya.

- ◆ Bu cümle hangisini konu edinmiştir?
- () **A.** Oyanın ham maddesi
- () **B.** Oyanın diğer işlerden farkı
- () **C.** Oyaların kültürel değeri
- () **D.** Oyaların anlattığı duygular

Oyaların konusu genellikle çiçeklerdir. Bunun nedeni çiçeklerin özünde bulunan veya bulunduğu var-sayılan doğal güçlerdir.

- ◆ Altı çizili ifade hangi amaçla kullanılmıştır?
- () A. Benzetme yapmak
- () B. Gerekçe belirtmek
- () C. Karşılaştırma yapmak
- () D. Tanımlama yapmak
-
- ◆ Aşağıdakilerin hangisinde fiil birleşik zamanla çekimlenmiştir?
- () A. Çiçek, giderek bir anlatım diline dönüştü.
- () B. Çiçek, sevilenlere ve hastalara götürülür.
- () C. Artık oyların dilinden anlıyordum.
- () D. Anadolu'da çiçekler konuşur, şarkı söyler.

- ◆ Aşağıdakilerin hangisinde birleşik fiil cümleye “gerçekleşmemiş beklenti” anlamı katmıştır?
- () **A.** Kızımdan beni aramasını umardım.
- () **B.** Sana bu konudan söz edecekmişim.
- () **C.** Kendime güzel bir kitap almıştım.
- () **D.** Filmi izleyince hayal kırıklığına uğramıştım.

- ◆ Aşağıdakilerin hangisinde birleşik fiil cümleye “terk edilmiş alışkanlık” anlamı katmıştır?
- () A. Bahçeye inmiştik.
- () B. Her sabah yürürdüm.
- () C. Gönlünü mü kırmıştı?
- () D. Perdeleri açacakmışsınız.

- ◆ "Bir iğne bir iplikle rengârenk şiirler yazmışsınız." cümlesinde hangi sözcük türü yoktur?
- () A. İsim () B. Sıfat
() C. Bağlaç () D. Edat

— Bana dargın mısın?
— ()
— Neden konuşmuyorsun?
— ()

- ◆ Yukarıdaki konuşmada yay ayrıla gösterilen yerlere hangi noktalama işareti konulmalıdır?
- () A. Nokta () B. İki nokta
() C. Soru işareti () D. Üç nokta

- ◆ Aşağıdakilerin hangisinde birden fazla yazım yanlışı vardır?
- () **A.** Yarın ki toplantıda hepinizi istiyorum.
- () **B.** Masada ki bardakları topladınız mı?
- () **C.** Defterinizde kitabınız gibi yanınızda olsun.
- () **D.** Mutfak da seni bekleyen bir hediye var.

8. 20 yıl sonraki durumunuzu düşünerek kendinize bir mektup yazınız.

26 p.